

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.12.2010
KOM(2010) 763 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Första preliminära utvärderingen av det gemensamma programmet för IT-stöd i boende

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Första preliminära utvärderingen av det gemensamma programmet för IT-stöd i boende

1. INLEDNING

EU har insett att informations- och kommunikationsteknik är en viktig faktor för att hantera problemen med en åldrande befolkning, vilket kommissionen tidigare beskrivit i sitt meddelande *Förbättrade villkor för åldrande i informationssamhället* (2007)¹. Man har till exempel tillhandahållit ekonomiskt stöd till forskning, utveckling och innovation på området. EU:s åtagande att använda informations- och kommunikationsteknik (IKT) för ett aktivt, självständigt och hälsosamt åldrande bekräftas i kommissionens meddelande *En digital agenda för Europa* (2010)².

EU:s deltagande i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende är en viktig del i detta åtagande. Det gemensamma programmet för IT-stöd i boende inrättades 2008 av 20 EU-medlemsstater och tre associerade länder. EU beslutade att med stöd ur det sjunde ramprogrammet för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration skjuta till ett lika stort belopp som de deltagande länderna, på grundval av artikel 185 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*), f.d. artikel 169 i EG-fördraget³.

Det gemensamma programmet för IT-stöd i boende är inriktat på tillämpad forskning om IKT-baserade produkter och tjänster som riktar sig till äldre och som beräknas ta två till tre år att komma ut på marknaden. De deltagande länderna är också huvudägare av programmet. De driver programmet genom en ideell organisation som styrs av en generalförsamling och som i det operativa arbetet bistås av en central förvaltningsenhet. Kommissionen är representerad i generalförsamlingen som observatör och har vetorätt om det årliga arbetsprogrammet. Kommissionen är också part i allmänna och årliga avtal med organisationen om EU:s ekonomiska bidrag.

Enligt 2008 års beslut om gemenskapens ekonomiska deltagande i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende ska det senast 2010 göras en preliminär utvärdering av programmet. Denna utvärdering har genomförts av en oberoende expertpanel på hög nivå med den före detta kommissionsledamoten Meglena Kuneva som ordförande. Panelens iakttagelser bygger på omfattande bakgrundsdokumentation, fallstudier, statistik om programmet, cirka 40 intervjuer med berörda parter och ett samråd på Internet.

Panelen har utarbetat allmänna råd om innovation och en åldrande befolkning och har kommit med specifika rekommendationer om det gemensamma programmet för IT-stöd i boende. De flesta av dessa rekommendationer riktar sig till de stater som deltar i programmet. Vissa riktar sig dock även till EU:s institutioner och en större krets av berörda parter (pensionärsorganisationer, industrin, tjänsteleverantörer och regionala myndigheter).

I detta meddelande analyserar kommissionen panelens huvudsakliga rekommendationer och kommer i vissa fall med förslag på åtgärder som kommissionen kan vidta tillsammans med andra EU-institutioner och berörda parter, och genom kommissionens roll i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende.

¹ KOM(2007) 332 slutlig av den 14 juni 2007

² KOM(2010) 245 slutlig av den 19 maj 2010.

³ Beslut nr 742/2008/EG av den 9 juli 2008.

2. BAKGRUND TILL ANVÄNDNINGEN AV IKT FÖR ATT TA ITU MED PROBLEMET MED EN ÅLDRADE BEFOLKNING

Det finns väl kända grundläggande uppgifter om Europas åldrande befolkning. De visar på överhängande och väsentliga förändringar i samhället och i ekonomin som EU fortfarande inte är riktigt förberett på. Man räknar med att det år 2020 kommer att saknas upp till 2 miljoner arbetstillfällen inom hälso- och sjukvården om inga åtgärder vidtas för att ta itu med problemet, vilket innebär att 15 % av den arbetskraft som behövs inom den allmänna sjukvårdssektorn kommer att saknas⁴. Andelen personer över 65 år i förhållande till den arbetsföra befolkningen (15–64 år) kommer att sjunka från ca 1:4 2008 till 1:3 2020 och 1:2 2050, vilket kommer att medföra påfrestningar på solidariteten mellan generationer⁵. De ökade kostnaderna för åldrandet kommer att få stora konsekvenser för de offentliga finanserna⁶. Samtidigt som personer över 50 år beräknas ha en disponibel inkomst och förmögenhet på cirka 3 biljoner euro och pensionärernas inkomster har ökat⁷ är skillnaderna stora och 19 % av de äldre ligger på gränsen till fattigdom, en siffra som snabbt ökar, särskilt i EU-10⁸.

Problemet med den åldrande befolkningen kan endast hanteras genom en kombination av socialpolitik, ekonomisk politik, hälso- och sjukvårdspolitik, innovationspolitik och digitalpolitik⁹. Genom att agera i dag kan vi skapa betydande vinster i form av ökad livskvalitet, hållbara sjukvårdskostnader för hela samhället och nya arbetstillfällen och affärsmöjligheter tack vare en växande ”silverekonomi”. I Europa 2020-strategin¹⁰ ses den åldrande befolkningen både som en utmaning och som en möjlighet till smart och hållbar tillväxt för alla. I de båda flaggskeppsinitiativen *En digital agenda för Europa* och *Innovationsunionen*¹¹ är den åldrande befolkningen en prioriterad fråga.

Den digitala agendan är inriktad på IKT-baserade innovativa tjänster, produkter och förfaranden. Inom flaggskeppsinitiativet *Innovationsunionen* lanseras ett europeiskt innovationspartnerskap om aktivt och hälsosamt åldrande där digitala lösningar kommer att spela en viktig roll. Informations- och kommunikationstekniken bidrar till förändringar och skapar möjligheter för innovationer när det gäller hur omsorgen ska organiseras, till exempel för att ge vårdgivarna möjlighet att tillbringa mer tid med sina äldre patienter genom att öka effektiviteten och minska byråkratin i vården. Med hjälp av IKT kan man även hitta lösningar för att förbättra arbetsvillkoren och välbefinnandet för informella vårdgivare, hjälpa människor att bibehålla sin personliga livsstil och hälsa, anpassa arbetsplatser så att de passar äldre människor och se till att de äldre kan fortsätta att delta aktivt i ekonomin och i samhället. Allt fler fallstudier visar att de äldres nyttjande av den institutionella vården har senarelagts och minskat med 10–30 %, att brukarna generellt sett är mycket nöjda och att omsättningen har ökat med över 10 % per år¹².

⁴ Europeiska kommissionens egna preliminära beräkningar baserade på uppgifter från Eurostat och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

⁵ SEK(2008) 2911.

⁶ KOM(2009) 545 av den 17 september 2009.

⁷ Det regionala EU-nätverket Silver Economy Network of European Regions.

⁸ Preliminär gemensam rapport om pensioner från kommittén för ekonomisk politik och kommittén för socialt skydd, *Interim EPC-SPC Joint Report on Pensions* (ej översatt till svenska), av den 28 maj 2010.

⁹ KOM(2006) 571, KOM(2009) 180, 2009 års åldranderapport *2009 Ageing Report – European Economy Series* (ej översatt till svenska).

¹⁰ KOM(2010) 2020 av den 3 mars 2010.

¹¹ KOM(2010) 1161 av den 6 oktober 2010.

¹² Handlingsplanen om informations- och kommunikationsteknik och åldrande (2007), pionjärmarknadsinitiativet för e-hälsa (2007), IKT-programmet inom det sjunde ramprogrammet,

De lösningar som föreslås inom det gemensamma programmet för IT-stöd i boende sträcker sig alltifrån välkända produkter som trygghetslarm eller hjälpmedel för att komma ihåg att ta sin medicin till mer avancerade lösningar. Det kan till exempel handla om *intelligenta hem* som upptäcker och kompenserar för problem som kan komma med åldern, såsom minnesförlust, förvirring och sjukdomar, *intelligenta produkter* som golv med sensorer och skor med ställidon som upptäcker eller förhindrar fall, eller *digitala informationstjänster* som säkerhets- och hälsoövervakning och distansvård, eller Internetansluten TV för avkoppling, nöje, lärande, balans- eller minnesträning, livsstilsrådgivning och videokontakt med familjen. Det bedrivs till exempel avancerad forskning i robotteknik för att hjälpa de äldre med tunga vardagssysslor och om hur de äldre kan vara med och utforma sociala kommunikationsmedel.

3. PANELENS OBSERVATIONER OCH REKOMMENDATIONER OM INNOVATION OCH EN ÅLDRADE BEFOLKNING

Panelen fick i uppdrag att utvärdera resultatet av det gemensamma programmet för IT-stöd i boende och tittade då även på programmet i ett större perspektiv av innovation och åldrande. I samband med detta rekommenderar panelen aktiva åtgärder för att skapa en **ny och bättre syn på åldrande** där äldre medborgares fortsatta deltagande i samhället och i ekonomin värdesätts och ses som en tillgång för EU¹³. Detta synsätt handlar framförallt om att ge äldre möjlighet att så länge som möjligt fortsätta leva ett aktivt och självständigt liv i den miljö som de själva vill och att ta hand om sitt eget välbefinnande och sin hälsa.

Kommissionen stöder denna rekommendation som kräver bättre samordning av tekniska innovationer, sociala innovationer och företagsinnovationer. Detta kan till exempel ske genom att kombinera samhällets professionella vård och familjens informella vård, genom att inrätta IKT-baserade flexibla arbetsplatser och anpassade arbetsförhållanden för vårdgivare som också deltar aktivt i arbetslivet, och genom att inrätta offentlig-privata avtal för bärkraftiga vård- och omsorgsföretag, som har verifierad kvalitet och som är tillgängliga för alla.

Panelen efterlyser även snabba insatser för att inrätta en **dynamisk marknad för IKT och åldrande, som kan leverera innovativa produkter och tjänster och goda resultat genom att kombinera forsknings-, marknads- och spridningsinsatser.**

Kommissionen stöder denna rekommendation och håller samtidigt med panelen om att detta kräver snabba insatser för att undanröja viktiga hinder, till exempel följande:

- **En fragmenterad marknad och brist på stordriftsfördelar:** En stor del av äldreomsorgen är lokal och behöver lokalt anpassade innovationer. Svårigheten är att undvika fragmentering som går ut över kvaliteten.
- **Brist på finansiering av innovationer och investeringar för att kunna sjösätta pilotprojekt i praktiken:** Ett av problemen är att övertyga kommersiella investerare att engagera sig mer i långsiktiga sociala mål och samhällsmål och att bidra med finansiering för att hjälpa små och medelstora företag att expandera på större marknader.
- **Osäkerhet om betalningar:** I Europa finns det många olika sätt att finansiera hälso- och sjukvård och social omsorg, till exempel med finansiering från den offentliga sektorn, den privata sektorn och från medborgarna. Dessa är ofta inte anpassade till att stödja innovativa IKT-baserade lösningar för aktivt åldrande eller självständigt boende.

Panelen rekommenderar att det inrättas **partnerskap** för att stärka banden och utbytet mellan forskning och utveckling, innovation, aktörer på marknaden, lagstiftare och slutanvändare,

stödprogrammet för informations- och kommunikationsteknik inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, arbetsprogrammet för IT-stöd i boende (www.aal-europe.eu).

¹³ Denna syn på åldrande återfinns även i rådets slutsatser om aktivt åldrande, av den 7 juni 2010.

och för att undanröja dessa hinder. Kommissionen anser att det europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande är ett viktigt steg i den riktningen. I år lanseras ett investeringsforum för IT-stöd i boende, vilket är ett annat lovande steg för att komma till rätta med investeringsproblemen.

Panelen betonar också att det är ytterst viktigt att **få berörda parter att samarbeta mer för att se till att programmet fungerar operativt**. Detta för att kunna klara av den stora fragmenteringen, decentraliseringen och de många olika aktörerna, och för att kunna agera snabbt och effektivt, vilket är nödvändigt med tanke på att den åldrande befolkningen är ett angeläget problem. Det är därför viktigt med en stark operativ förvaltning av gemensamma insatser. Kommissionen stöder dessa rekommendationer som bör fungera som riktlinjer för den fortsatta utvecklingen av det gemensamma programmet för IT-stöd i boende och andra insatser inom innovation och en åldrande befolkning.

4. PANELENS SPECIFIKA REKOMMENDATIONER FÖR DET GEMENSAMMA PROGRAMMET FÖR IT-STÖD I BOENDE

Panelen utvärderade det gemensamma programmet för IT-stöd på följande fem områden:

- Framsteg som gjorts mot att uppnå målen.
- Nivån på de deltagande staternas ekonomiska bidrag.
- Det gemensamma programmets inverkan på integrationen av nationella program.
- Operativt resultat.
- Europeiskt mervärde.

De flesta av panelens rekommendationer riktar sig direkt till de deltagande staterna. Vissa rekommendationer gäller kommissionens deltagande i programmet. Dessa behandlas under respektive utvärderat område nedan.

Panelen gör på det stora hela en klart positiv bedömning av det gemensamma programmets relevans och resultat, även om programmet endast har pågått i två år och projekten fortfarande inte har avslutats. Panelen anser att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende kan bidra med högst relevanta lösningar på problemet med en åldrande befolkning och samtidigt vara ett bra exempel på hur man kan tillämpa artikel 185 i EUF-fördraget på innovativt forskningssamarbete mellan medlemsstater med EU-stöd. Panelen noterar också att de deltagande ländernas ekonomiska bidrag ligger långt över den lagstadgade miniminivån (i de två första ansökningsomgångarna ökade de deltagande länderna sitt ekonomiska bidrag med 30 respektive 50 % över miniminivån) och att de små och medelstora företagens bidrag ligger på drygt 40 %. Kommissionen konstaterar att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende tar upp ett mycket angeläget samhällsproblem som alla tjänar på att ta itu med gemensamt. Beslutet om gemenskapens deltagande i det gemensamma programmet innehåller tydliga regler och incitament för ett sådant samarbete.

Panelen rekommenderar dock även att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende snarast utökar sin verksamhet. Kommissionen stöder denna rekommendation och uppmanar de deltagande staterna att så snart som möjligt titta på den.

Framsteg som gjorts mot att uppnå målen

De viktigaste målen med det gemensamma programmet för IT-stöd i boende är i. att främja utvecklingen av IKT-baserade produkter, tjänster och system för förbättrade villkor för åldrande, ii. att bidra till forskning, utveckling och innovation och iii. att förbättra villkoren för industriellt utnyttjande av forskningsresultat.

Panelen konstaterar att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende bidrar positivt till det första och det andra målet, särskilt när det gäller villkoren för industrins deltagande (vilket framgår av den höga andelen små och medelstora företag på 40 %). Panelen rekommenderar dock att man gör mer för att bättre dra nytta av resultaten. Den rekommenderar också de deltagande staterna att satsa mer på frågor som ligger närmare användaren, som innovativa tjänster och större hänsyn till den praktiska användningen.

Kommissionen håller med panelen om att det inom det gemensamma programmet för IT-stöd i boende har gjorts stora och märkbara framsteg mot att uppnå målen. Den håller även med panelen om att man bör koncentrera sig mer på att dra nytta av resultaten. Kommissionen kommer tillsammans med berörda parter att arbeta för att koppla det gemensamma programmet för IT-stöd i boende till olika program som ska främja spridning och användning, till exempel ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, för att utreda och analysera marknad och effekter och undersöka nya finansieringsinstrument för spridning och användning¹⁴. Kommissionen tänker även se till att dessa åtgärder bidrar till och främjar liknande insatser inom det tillkännagivna europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande.

Kommissionen kommer tillsammans med det gemensamma programmet för IT-stöd i boende att utarbeta och utbyta **statistik om programmets effekter** med ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (2011).

Kommissionen kommer att tillsätta en utredning om **marknadsbevakning** och **affärsmodeller** när det gäller användningen av IKT för att förbättra villkoren för åldrande, som även kommer att omfatta arbetet med affärsmodeller för projekten inom det gemensamma programmet för IT-stöd i boende (2011).

Kommissionen kommer tillsammans med Europeiska investeringsbanken och det gemensamma programmet för IT-stöd i boende att **mobilisera eller inrätta lämpliga finansieringskällor** för att säkerställa de investeringar som saknas för storskalig spridning och användning, med investeringsinitiativet Jessica och den tekniska stödmekanismen Elena¹⁵ som referenspunkter (2010–2011).

Kommissionen kommer att föreslå att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende ska fortsätta att stödja **investeringsforumet för IT-stöd i boende** och att släppa in innovatörer och innovationer från det sjunde ramprogrammet och stödprogrammet för informations- och kommunikationsteknik inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (från och med 2011).

Nivån på de deltagande ländernas ekonomiska bidrag

Panelen konstaterar att nivån på medlemsländernas ekonomiska bidrag är en stor framgång för det gemensamma programmet för IT-stöd i boende. En gemensam finansiering av projekt från separata nationella finansieringskanaler tycks på det hela taget fungera mycket väl. Panelen uttrycker dock oro över deltagarnas problem med att hantera de många olika nationella reglerna och de olika betalningsplanerna som ibland påverkar projektens genomförande. Panelen rekommenderar dessutom att man bör se till att nationella kontaktpunkter har tillräckligt med resurser för att utföra sina arbetsuppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Kommissionen stöder dessa resultat och rekommenderar och uppmanar de deltagande staterna

¹⁴ Inom ramen för reglerna om statligt stöd.

¹⁵ Dessa är inriktade på hållbar stadsutveckling och hållbar energi på lokal nivå, www.eib.org.

att se till att betala sina projektpartner i tid ur det egna landets budget, eftersom detta är en viktig framgångsfaktor.

Kommissionen kommer vid sin årliga översyn av det gemensamma programmet för IT-stöd i boende att fortsätta att kontrollera viktiga **faktorer som rör finansieringen** (tid till betalning, tid till ingående av kontrakt) och vid behov göra uppföljningar för att se till att betalningarna görs i tid (från och med 2010).

Det gemensamma programmets inverkan på integrationen av nationella program

Panelen konstaterar att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende är ett viktigt instrument för att integrera nationella insatser och skapa synergieffekter, särskilt när det gäller integrationen av forskning och förvaltning. Olika regler för finansiering och stödberättigande i de olika deltagande länderna komplicerar dock arbetet med att bilda internationella konsortier och försvårar för alla relevanta aktörer att delta effektivt. Panelen rekommenderar därför åtgärder för att ta itu med denna viktiga fråga.

Kommissionen stöder denna rekommendation och uppmanar de deltagande staterna att beakta integrationsmålet i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende genom att harmonisera och förenkla sina regler för stödberättigande och anpassa sina förfaranden för finansiering och utbetalning.

Kommissionen kommer tillsammans med de deltagande staterna i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende att analysera olika finansieringsstrategier i syfte att utbyta praxis som kan användas i programmet på längre sikt (2011).

Operativt resultat

Panelen konstaterar att de två första ansökningsomgångarna inom det gemensamma programmet för IT-stöd i boende har genomförts med gott resultat. Den rekommenderar dock att man prioriterar arbetet med att stärka och förbättra den centrala förvaltningsenhetens verksamhet. Den uppmanar också det gemensamma programmet för IT-stöd i boende att ge slutanvändarna större möjligheter att påverka programmet och projekten. De bör därför kopplas in i ett tidigare skede, ges större möjligheter att få nationellt stöd och vara representerade i programmets rådgivande organ.

Kommissionen stöder dessa rekommendationer och uppmanar deltagande stater att mer aktivt stödja programmets verksamheter genom att bidra med personal och finansiella resurser, vilket i förekommande fall kan handla om att öka den gemensamma finansieringen av programmets verksamheter.

Kommissionen håller även med panelen om att det kan vara viktigt att utbyta erfarenheter och skapa synergieffekter med andra program som också bygger på artikel 185 i EUF-fördraget, till exempel Eurostars, Europeiska forskningsprogrammet för metrologi (EMPR) och det gemensamma forsknings- och utvecklingsprogrammet för Östersjön (Bonus-169), för att förbättra programmets förvaltning och verksamheter.

Kommissionen kommer att främja **utbyte av praxis enligt artikel 185** i EUF-fördraget vid genomförandet av relaterade program genom utbyte av praktiska erfarenheter och eventuellt ytterligare samarbete.

Europeiskt mervärde

Panelen konstaterar att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende redan har ett tydligt europeiskt mervärde, eftersom man har lyckats hitta en balans mellan europeiska insatser och nationella behov och insatser, och eftersom man har utvecklat god praxis. De pågående europeiska insatserna för att ta itu med och undanröja hindren för spridningen av lösningar för IT-stöd i boende bör dock stärkas som ett led i en gemensam insats tillsammans med alla berörda parter. Panelen rekommenderar starkt att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende ses som en långsiktig investering som bör fortsätta även efter det att det sjunde ramprogrammet har löpt ut. Panelen rekommenderar också EU:s institutioner att förbättra och stärka banden mellan det gemensamma programmet och andra program och initiativ på EU-nivå, till exempel programmet Samarbete inom det sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation.

Kommissionen stöder dessa iakttagelser och rekommendationer. Programmets europeiska dimension är viktig och ett långsiktigt perspektiv är nödvändigt för att kunna dra nytta av programmets alla fördelar. Kommissionen tänker därför undersöka möjligheten att låta programmet fortsätta även efter det att det sjunde ramprogrammet har löpt ut, efter att ha hört vad rådet och Europaparlamentet har att säga om utvärderingen av programmet och rekommendationerna.

På längre sikt (efter 2013) kommer flera alternativ att undersökas i nära samråd med ägarna till det gemensamma programmet för IT-stöd i boende. Vid denna undersökning bör man titta på hur de deltagande staterna i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende och de berörda parterna i det europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande kan samordna sina mål, arbetsområden och finansiella och andra åtaganden. Man bör även undersöka möjligheterna att i större utsträckning gemensamt finansiera projekt och gemensamt stödja programverksamheter på längre sikt.

På kortare sikt (2011–2012) kan insatserna inom det gemensamma programmet för IT-stöd i boende utgöra viktiga bidrag till det europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande. Berörda parter i det gemensamma programmet för IT-stöd i boende kan till exempel delta aktivt i arbetet med att utveckla själva partnerskapet (och använda sig av erfarenheterna från den ägandemodell som används i det gemensamma programmet) och sprida information om resultat av projekt inom det gemensamma programmet. De kan också med olika mekanismer försöka överbrygga glappet mellan forskning och marknad, till exempel det investeringsforum som nämns ovan, och samordna sina insatser för att ytterligare utveckla samarbetet med regionerna.

Kommissionen kommer att ta hänsyn till det gemensamma programmets **bidrag till det europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande (2010–2012)**.

Kommissionen kommer att göra en **konsekvensanalys av olika möjligheter att låta det gemensamma programmet för IT-stöd i boende fortsätta även efter det att sjunde ramprogrammet har löpt ut**, dock utan att det påverkar förberedelserna av det åttonde ramprogrammet eller EU:s budgetram, men med beaktande av utvecklingen av det europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande (2012).

Det finns flera forsknings- och innovationsinitiativ där man bör dra större nytta av synergieffekter. Programmet för avancerad IKT-forskning inom det sjunde ramprogrammet och stödprogrammet för informations- och kommunikationsteknik inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation arbetar med validering av innovationer och är partnerprogram till det gemensamma programmet för IT-stöd i boende i föregående och nästkommande led. Europa ligger med dessa relaterade program globalt sett mycket långt framme när det gäller

att använda IKT för att förbättra villkoren för åldrande. Programmen täcker tillsammans en stor del av forsknings- och innovationskedjan.

Ett antal medlemsstater håller på att utarbeta ett initiativ för gemensam programplanering¹⁶ under namnet *More Years, Better Lives* som handlar om att samordna ett antal forskningsområden (även utanför IKT och teknik). Det gemensamma programmet för IT-stöd i boende kan användas för att tillämpa den tvärvetenskapliga forskning om åldrande som bedrivs inom initiativet. Det kan också bidra till denna forskning med information om användarnas praktiska erfarenheter av IKT och med forskningsmetoder, till exempel den livslånga strategin.

Panelen rekommenderar slutligen att man ger det gemensamma programmet för IT-stöd i boende varaktigt politiskt stöd, driver det vidare och utvecklar det som ett led i en övergripande strategi för att ta itu med den åldrande befolkningen, för forskning och innovation, samt för åtgärder inom den digitala agendan på området.

Kommissionen kommer att stödja arbetet med att **utarbeta tekniska strategier och anordna samråd** och ge vägledning för att bättre koppla samman det sjunde ramprogrammet, det gemensamma programmet för IT-stöd i boende och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation när det gäller användningen av IKT för att förbättra villkoren för åldrande (2011).

Kommissionen kommer att ta upp möjligheterna att skapa synergieffekter mellan det gemensamma programmet för IT-stöd i boende och **initiativet för gemensam programplanering under namnet *More Years, Better Lives*** i en rekommendation inom ramen för initiativet för gemensam programplanering (2011).

Kommissionen kommer att föreslå att det gemensamma programmet för IT-stöd i boende **låter konferensen om IT-stöd i boende ingå i Europaåret för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna (2012)** för att synliggöra evenemanget och öka engagemanget hos en rad olika aktörer (2012).

Kommissionen kommer att utvärdera **handlingsplanen om informations- och kommunikationsteknik och åldrande** som en del av den digitala agendan (2012).

5. SLUTSATSER

Europeiska kommissionen välkomnar denna preliminära utvärdering av det gemensamma programmet för IT-stöd i boende. Å ena sidan är det här en möjlighet att stärka EU:s gemensamma insatser tillsammans med medlemsstater och andra berörda parter i Europa för att med hjälp av innovationer och IKT ta itu med de hotande demografiska förändringarna som ett viktigt led i genomförandet av flaggskeppsinitiativen *En digital agenda för Europa* och *Innovationsunionen*. I det sammanhanget utgör den preliminära utvärderingen också lämpligt underlag för den fortsatta utvecklingen av försöket med det europeiska innovationspartnerskapet om aktivt och hälsosamt åldrande. Å andra sidan utgör detta också en möjlighet att dra viktiga lärdomar av hur instrumentet, som bygger på artikel 185 i EUF-fördraget, fungerar, vilket kan komma till användning vid uppbyggnaden av det europeiska forskningsområdet.

Europaparlamentet och rådet uppmanas att komma med synpunkter om rapporten och dess analyser och rekommendationer och att stödja genomförandet av de föreslagna åtgärderna.

¹⁶ KOM(2008) 468, *Gemensam programplanering för forskning*.